

בעולם החמוש

שלל של תחמושת פכיסתאנית

מכוסים בקנה-סוכר ובעשב בגובה של 2.5-2 מ', ובתוכם נעו ה"פאטונים", בעלי הצללית הנמוכה, כסומים בארובה. "אנשי חי"ר הו" דיים התגנבו אל הטנקים הפכיסתאניים דרך הצמחיה הסבוכה והצליחו להתקרב אליהם עד לטנח הדרוש לשם הפעלה יעילה של התול"ר בן 106 המ"מ". תפקיד חילות-האוויר של שני הצדדים היה לספק סיוע מרום נמוך לכוחות הקרקע שלהם. המטוסים הפכיסתאניים החדשים והמהירים יותר - סילוני "סייבר F-86", ו"סטארפיטר F-104 C" - הוכיחו עצ-מם כבלתי מתאימים למטרה זו.

המתיש שהתפתח כ-111 טנקים - לעומת 471 טנקים פכיסתאניים שהושמדו, הוצאו מכלל פעולה או נלכדו.

לקח חשוב שנלמד מן ההתנגשות: כלי נשק פשוטים ומיושנים יחסית אינם בהכרח פחות יעילים מן החדשים יותר. אחת הסיבות לביצועיהם העלובים של טנקי ה"פאטון" הפכיסתאניים נעוצה בעובדה, שתפעולם היה מסובך מדי בשביל החיילים בני-האיכרים שהפעילו אותם.

"דוקא המודרניות של ה"פאטון" היא שהיתה בעוכריו, לפחות בידיהם של הטנקיסטים הפכיסתאניים הבלתי-מודרניים". ציין המשקיף הצבאי של ה"סטייטסמן". "כיון שיש לטנק זה מערכת-נשק מסובכת, קיימים הרבה יותר התקנים, שאין הם מסוגלים להפעילם כראוי. בעיקר התקשו בשימוש במחשב, המיועד לבקר את אש התותח, ואשר יש להונו במידע".

כסומא בארובה

מגבלה אחרת, ממנה סבלו ה"פאטונים" הפ-כיסתאניים במערב פכיסתאן, היתה הקרקע הביצתית, בה שקעו ביתר קלות מאשר ה"שרמנים", ה"צנטוריונים" וה"אמכ"סים" של צבא הודו. בעונה זו היו שדות פונגי-אב

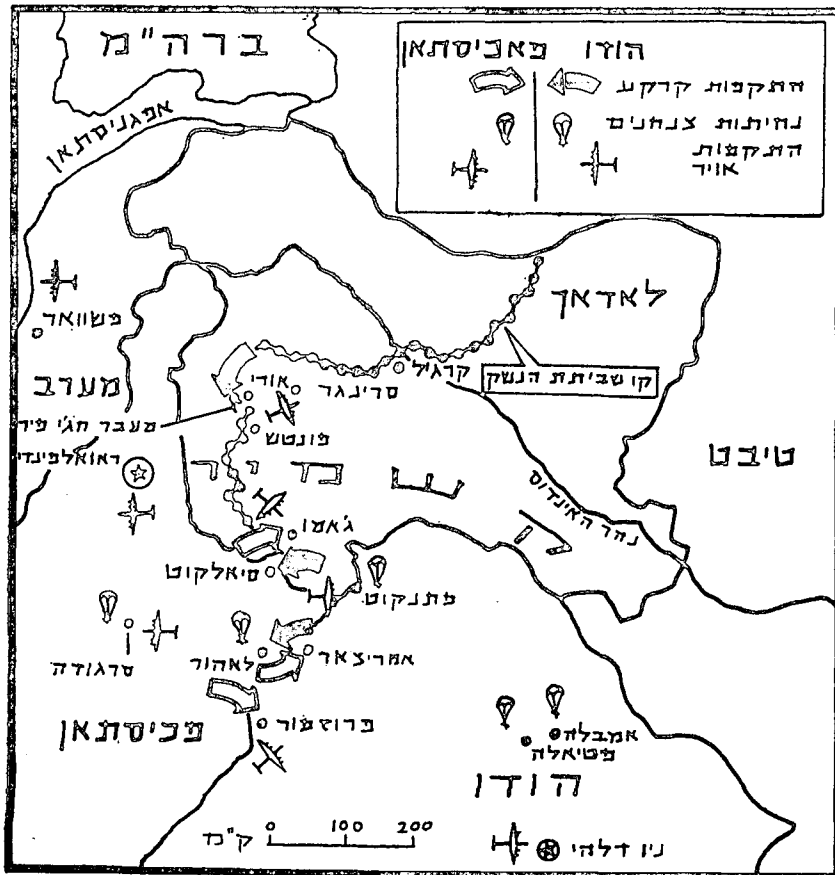
לקחים מ"מלחמת" הודו-פכיסתאן

(קטעי כתבות)

פעולות האיבה בין הודו ובין פכיסתאן, אשר הסתיימו בשביתת-נשק מתוחה, היו מוגבלות בהיקפן מכדי שתיקראנה "מלחמה", ומוגבלות בזמן מכדי שתיקראנה "מערכה". למעשה, היה זה קרב גדול יחיד - קרב הרבי, הנקרא כך על שם נהר רבי ויובליו, אשר שיחקו תפקיד חשוב בפעולות הצבאיות. שהחלו ב-1 בספטמבר 1965.

מנקודת ראות הודית, התוצאה החשובה ביותר של הקרב היא, שכוח המהלומה של הצבא הפכיסתאני ספג ועזעזע של ממש. כוח המחץ שלו אָמנם לא נשבר לחלוטין, ועדיין הוא מהווה גורם שיש להתחשב בו, אולם שינוי הוקחו על-ידי האבידות הכבדות שספג בשריון ובמטוסים, ותידרש השלמת ציוד נכבדה ממקורות חוץ כדי להכשירו שנית לחימה. אף אחד מן הצדדים לא הצליח לפרוץ את מערך-ההגנה של אויבו לכל עומק, ובקשר מיר, כפכיסתאן המערבית, היתה תכניתו של הצבא ההודי, "רחוקה מהרפתקנות, והת-בססה על הדיפת מתמדת לאחור של האויב" - כדברי המשקיף הצבאי של ה"סטייטסמן" ההודי. לדברי משרד-ההגנה ההודי, איבדה הודו בקרב

זירת הקרבות

ה"מיסטרס", האיטיים יותר, הצטיינו בהבוקה ובאש הנ"ט שלהם, וה"נאטים", שהינם פחות מהירים אך יותר תמריניים, הוכיחו את יערי לתם נגד ה"סייברס".

גם ה"נאטים" וגם מטוסי יירוטהפצה "האנטרהוק" עברו במערכה זו את מבחן הקרב הראשון שלהם, ולדברי ראש-מטה חיל-האוויר ההודי, מרשל האוויריה ארג'אן סינג, הוכחה יכולת-הביצוע שלהם כמשביעת רצון ביותר.

ה"נאט" הוא מטוסי-הקרב הקל ביותר בעולם, והוא מיוצר במפעלי הממשלה ההודית לייצור מטוסים, המצויים בבנגלור. הוא מצויד במנוע סילוני "אורפאוס", המיוצר אף הוא בבנגלור. לפי דברי ה"טיימס" ההודי, למעלה ממחצית חיל-האוויר הפכיסתאני אבד או הוצא מכלל פעולה, וה"צנטוריון" הוכיח עצמו כשוה, או אפילו כעולה, על ה"פאטון", באשר הופעל עלידי חיילים הודיים, המאומנים טוב יותר. כן מוסרת העתונות ההודית, כי בעשרת הימים האחרונים של פעולות האיבה התנהלה כל

כלי נשק — מי סיפק מה?
ארה"ב
 להודו לפכיסתאן

100	0	מטוסי-קרב "סייבר F-86"
50	0	מטוסי-קרב "סטארפיטר"
30	0	מפציצים B-57
4	0	מטוסי תובלה C-130
0	25	מטוסי תובלה C-119
200	0	טנקי "פאטון"
0	30	טנקי "שרמן"
בריטניה		
0	150	מטוסי-קרב "האנטר"
0	100	מפציצי "דומפיר"
0	100	מטוסי-קרב "נאט"
50	80	מפציצי "קנברה"
0	8	מטוסי סיור "קנברה"
0	5	מטוסי תובלה "ויקאונט"
0	210	טנקי "צנטוריון"
0	80	טנקי "סטיוארט"
בר"מ		
0	6	מטוסי-קרב "מיג-21"
0	2	מטוסי תובלה "איליושין"
0	24	מטוסי תובלה "אנטונוב"
צרפת		
0	100	מטוסי-קרב "מיסטר IV"
0	40	טנקי "אמכ"ס-13"

הלחימה בתוך שטח פכיסתאן, ועם הפסקת האש החזיקה הודו בכ-1,800 קמ"ר משטח פכיסתאן, לעומת כ-700 קמ"ר של שטח הודי שהוחזק בידיים פכיסתאניות.

לקח אחר מההתנגשויות: אף כי האגף הימני של הכוחות ההודיים היה במצב התגוננות לנוכח אפשרות של תוקפנות סינית, היה אגפם השמאלי חזק דיו, כדי להגן על לב הודו מפני האיום הפכיסתאני.

להלן אחדות ממטרותיה של הודו ב"מלחמה" זו, כפי שהשתקפו ברדיו ובעתונות:

- למנוע סיפוח-בכוח של קשמיר.
- להבהיר לעולם, כי אם קשמיר חשובה ביותר לפכיסתאן מבחינה מדינית, הרי היא לא פחות חשובה להודו.
- להקחות שיניה של מכונת-הלחימה הפכיסתאנית, ולהוכיח שהודו איננה ענק רפה-כוח; אם תוגדש הסאה, תוכל הודו להשיב מנה אחת אפיים על כל מכה.
- לחשוף את הסכנה לשלום, הטמונה בסיפוק כמויות עצומות של ציוד-לחימה התקפי לפכיסתאן מבלי שהספק — הכונה לארה"ב — מודא את צורת השימוש בו.

מה צפוי בחוברות "מערכות"

- טנקים כול טנקים
- האוטונוציה בצבא
- כותנוטיקה בכלחכה
- לוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים
- הגנה בכודרון האחורי
- ביר חכים - סיפור קרב
- כולחכה טילית-נוודיעינית
- הקשר בצבא ארה"ב